

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Balvzii Miscellaneorum Liber ... Hoc est,
Collectio Veterum monumentorum, quæ hactenus
latuerant in varijs codicibus ac bibliothecis**

Baluze, Etienne

Parisiis, 1679

Ad Vitam Sancti Pontii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14735

cum certum sit legi ubique debere *Præses* in hoc capite. Nos tamen mutare nolimus.

ANTE DEVCALIONEM] In veteri codice legitur, *ante dm caligionem*, nullo sensu. Nos emendavimus. CAP. IX.

NEOCORENSIVM] Apud Mombritium & Surium, qui ex Vincentio Bellovacensi se accepisse profitetur, scriptum est *Veronensium*. Sic profectò legitur in Duacensi editione Speculi historialis lib. x. cap. lxxxvii. Sed antiqua habet *Neccorensium*. SURIUS scripsit in margine *Neiro-mensium*; sed non indicat utrum illud ex conjectura sit, an verò ex veteri codice. Neocori sunt æditui templorum; & Imperatores civitatibus, quibus gratificari volebant, hunc honorem tribuebant ut celebriorum templorum Neocori essent. Qua de re vide Ioannis Seldeni commentarios ad Marmora Arundeliana pag. 166. & Tristani Santamantij commentarios historicos to. i. pag. 39. & to. ii. pag. 187. Si vera est lectio quæ extat apud Petrum de Natalibus lib. x. cap. i v. hæc acta sunt apud civitatem Nicomedia. Porro *Neocorensium* heic scriptum est in veteri exemplari, cum scribi debuisset *Neocororum*. CAP. XII.

NECCORVS] Error fuit typographi; pro quo reponendum est *Neocorus*. Apud Vincentium in antiqua editione legitur *Neccoris*, in Duacensi *Nechorus*, apud Mombritium *Nec chorus*, denique apud Surium *Neccorus*, utrobique malè.

AD VITAM SANCTI PONTII.

Stius vitæ auctorem Eutropium facit Salmasius in Trebellium Pollionem pag. 276. ubi fragmentum illius refert ex veteri codice Petri Puteani, qui nunc extat in bibliotheca regia; in quo tamen nulla Eutropij mentio. Falsam autem esse illam doctissimi viri scruptionem docent varia loca ejusdem vitæ, ex quibus constat eam scriptam esse à Valerio Pontij contubernali & studiorum socio à prima adolescentia. Ejus porrò fragmentum quoddam seu veriùs epitomen ediderat Boninus Mombritius. Nos invenimus integram in duobus antiquissimis codicibus manuscriptis bibliothecæ Colbertinæ, ac præterea in alio fragmentum ejusdem. Hinc ergo edidimus. Postea verò contulimus etiam cum codice regio, qui vetustissimus est, & variantes lectiones adnotavimus. Habuit ejusdem operis exemplar Petrus Iosfredus, ex quo vitam sancti Pontij suo stylo conscripsit in

historia Nicæ civitatis, interferens tamen interdum fragmenta ex opere Valerij.

- CAP. I. PROPRIAM DOMVM] Codex regius habet *propositam*, unus Colbertinus *propè positam*. quo etiam modo scriptum fuit in exemplari Ioffredi.
- CAP. III. SPERAMVS] id est, credimus. Paulò pòst: *Nam quod videt quis quid sperat?* Et infrà cap. v. *sperans eum vanam philosophorum audire sectam*. Epiphanius scholasticus in interpretatione epistolæ Pulcheriæ Augustæ ad Archimandritas & reliquos monachos in Ælia & circa eam habitantes: *ne, quod non sperat nostra clementia, tamquam veritatis impugnantibus nomen adscribatur hæreseos*. Vide Notas ad Capitularia pag. 1019. & 1031.
- SAPIENTIA] id est, scientia. Vide Notas ad Regionem pag. 541.
- CAP. V. SICVT AGNI] Ita exemplar regium & duo ex Colbertinis. Tertium habet *agri*.
- CAP. VII. MAIESTATEM POSSIDEANT] In uno codice Colbertino legitur: *majestatem aut obtineant vel possideant*. CUNCTA HABENT] Idem vetus codex: *cuncta bona habeant*.
- SIBI ET DEOS] Idem codex: *sibimet deos*.
- CAP. VIII. VIGINTI] Idem codex Colbertinus habet *duodeviginti*. Sic etiam scriptum fuit in exemplari quo usus est Iofredus.
- INCURIAM PERDVCTVS] Apud Iofredum Pontius non tantum dicitur factus senator, sed Romanæ præfecturæ dignitate insignitus, quam pater ejus gesserat. Quod utrumque falsum esse convincunt hæc acta.
- ROMANA] In codice regio & in duobus Colbertinis legitur *diversa*.
- CAP. IX. MENSE NON AMPLIUS VNO] Eadem tradit Eusebius lib. vi. cap. xxix. *Hic intra unius mensis spatium sacerdotio perfunctus, Fabianum successorem reliquit*. Ruffini versio magis congruit cum verbis Valerij: *Pontiano vero sex annis episcopatu urbis Romæ functo succedit Antherus: qui eum mensem unum non amplius ministrasset, Fabiano sacerdotium dereliquit*. Eusebius in Chronico: *Romæ octavus decimus ordinatur Episcopus Anteros mense uno*. Ex his ergo corrige gesta pontificalia, ubi Anteros sedisse dicitur annos xii. mense uno, diebus xii.
- CAP. X. EXPLETO MILL. ANNO] In codice regio & in duobus Colbertinis scriptum est: *ipse est millesimus annus*.
- VNICO VERBO SVO] Vnum exemplar Colbertinum habet: *unici verbi sui providentia*.

SICVT LITTERÆ] In eodem veteri exemplari legitur: à Iano, sicut littera vestra declarant. Atque ita repouendum est.

PIVS DOMINVS] Idem vetus exemplar: Pius Deus & misericors. CAP. XI.

QUATRIDVANVM] In alio exemplari Colbertino & in regio scriptum habetur: quatrivanum Lazarum de monumento aspiciente populo suscitaret.

ITER VITÆ CÆL. MONST.] Idem vetus exemplar Colbertinum: viam fidelibus demonstravit.

SPECTACVLA] Eutropius lib. IX. de Philippis: CAP. XII.

His imperantibus millesimus annus Romæ urbis ingenti ludorum apparatu spectaculorumque celebratus est. Epitome Victoris de Philippo juniore: Adeo severi & tristis animi ut iam tum à quinquenni ætate nullo prorsus cuiusquam commento ad videndum solvi potuerit, patremque ludis secularibus petulantius cachinnantem, quamquam adhuc tener, vultu notaverit aversato. Hunc locum referens Baronius ad annum CCXLIX. illam pueri abstinenciam à risu suspicatur profectam ab institutione matris ejus Severæ Christianæ feminae. Frustra, ut opinor. Neque enim quinque annorum puer istius disciplinæ capax esse potest. Meminit autem horum spectaculorum etiam Iulius Capitolinus in Gordiano juniore.

FVNDITVS SVBVERTERENT] Hæc historia suspecta visa est Baronio, cujus hæc sunt verba ad annum CCXLVI. Quæ verò illic apponuntur de Iovis templo diruto à Philippo Imp. atque Fabiano Papa, ab alio aliquo potius fuisse addita putamus. Nam in aliis ejusdem Pontij actis desiderantur, in iis nimirum quæ Mombricitius descripsit. Mirum sanè non est desiderari in actis à Mombricio descriptis, cum sint, ut monuimus, multum imperfecta & mutila. Sed extant in omnibus antiquis exemplaribus. CAP. XIII.

FRVENDAS] Codex regius habet fovendas, quod melius est. CAP. XV.

CYMELAM] sive Cemelam, cujus postea Episcopus fuit Valerianus.

OBTVTIBVS] Codex regius, aspectibus. CAP. XVI.

PIORVM] Quidam codices habent priorum.

CONSOLATOR] Ita habent omnia vetera exemplaria. Consultor tamen legitur in eo quo usus est Iofredus. Quod idem est. Quippe constat consultationem & consolationem promiscuè scribi in antiquis libris, ut innumeris propemodum exemplis probari possit.

CAP. XVIII. CERIMONIARI] id est, sacrificare. Passio sancti Cypriani. *Galerius Maximus Proconsul dixit: Iusserunt te sacratissimi Imperatores ceremoniari.* Pro quo in aliis vetustissimis actis legitur: *Iusserunt te sacratissimi Imperatores sacrificare.* Apud Augustinum verò in sermone de sancto Cypriano retenta est prisca vox: *Iusserunt te Principes ceremoniari.*

CAP. XIX. TROCHLEAM] Mombritius & Surius habent *cleam*. Trochlea, ut Baronius ait ad diem septimam Decembris, propriè rōta est rotam continens volubilem, per quam funis tractorius immixtus ligatum brachiis revinctum reum sursum trahit, vel remissus deorsum relaxat. Vide *Alteferam* ad librum v. Gregorij Turon. cap. XLIX.

CAP. XX. VENATORES] homines qui ferarum curam gerebant, easque emittere solebant & incitare adversus homines devorandos.

TAVREIS] id est, flagellis ex pelle taurina factis. Itaque vox *nervicis*, quæ statim sequitur, eandem aut similem significationem habere debet. Oporteret autem mendosum heic fuisse exemplar quo usus est Iosfredus, cum ille hinc collegerit tauros immixtos cum urfis adversus sanctum Pontium.

CAP. XXI. MARSORVM ARS] Marci sunt populi Italiæ, quibus (ut Gellius ait lib. XVI. cap. XI.) *vi quadam gentili datum est ut serpentium virulentorum domitores sint, & incentionibus herbarumque succis faciant medelarum miracula.*

FLAMMA GYRANS] In uno codice Colbertino legitur, *gyrans flammis.*

CLYSIT] In eodem codice & in regio scriptum est, *elisit.*

CAP. XXII. QVAM SI VENTVS] Sic habet hic locus in codice regio: *qua, si ventus perflaverit, statim in momento temporis, quasi non fuerit, penitus evanescit.*

CAP. XXIV. VALERIANVS] Vide quæ de hac Valeriani calamitate dicta sunt ad caput quintum Lactantij.

AD VITAM SANCTI EVSEBII.

Vitam istam sancti Eusebij Presbyteri Romani, qui crudeli novoque mortis genere extinctus est Romæ iussu Constantij Imperatoris, ediderat olim Boninus Mombritius, sed valde corruptam. Nos, quum illam invenissemus in quatuor vetustissimis codicibus manuscriptis, quorum tres exstant in bibliotheca Colbertina, quartus in regia, eam dili-